

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 12ης Ιουνίου 2012¹

Υπόθεση C-283/11

**Sky Österreich GmbH
κατά
Österreichischer Rundfunk**

[αίτηση του Bundeskommunikationssenat (Αυστρία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Οδηγία 2010/13/ΕΕ — Δικαίωμα κάθε τηλεοπτικού οργανισμού να έχει, για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, πρόσβαση σε γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό τα οποία αποτελούν το αντικείμενο δικαιώματος αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως — Περιορισμός της αποζημιώσεως στα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την παροχή της προσβάσεως αυτής — Συμβατόν με τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Αναλογικότητα»

1. Με την παρούσα προδικαστική παραπομπή ζητείται από το Δικαστήριο να κρίνει αν συμβιβάζεται με τα θεμελιώδη δικαιώματα, εν προκειμένω με την επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων)².
2. Το άρθρο 15 της οδηγίας έχει ως αντικείμενο την αναγνώριση στους τηλεοπτικούς οργανισμούς του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας για γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο αποκλειστικής μεταδόσεως εκ μέρους τηλεοπτικού οργανισμού. Προς τούτο, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί δύνανται να έχουν πρόσβαση στο σήμα που εκπέμπει ο οργανισμός ο οποίος έχει τα αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως, προκειμένου να επιλέξουν τα σύντομα αποσπάσματα που θα αποτελέσουν τις ανταποκρίσεις τους.
3. Το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας θέτει τον κανόνα ότι, όταν, στο πλαίσιο της ασκήσεως του ούτως χορηγηθέντος στους τηλεοπτικούς οργανισμούς δικαιώματος, προβλέπεται αποζημίωση, η αποζημίωση αυτή δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στα σύντομα αποσπάσματα.
4. Η παρούσα αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως θέτει, ως προς την τελευταία αυτή διάταξη, το ζήτημα του συμβιβασμού που απαιτείται σε σχέση με τις συνδεόμενες με την προστασία των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων προϋποθέσεις, ήτοι, αφενός, της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας και, αφετέρου, της ελευθερίας συλλογής πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 95, σ. 1, στο εξής: οδηγία.

I – Το νομικό πλαίσιο

A– Το δίκαιο της Ένωσης

5. Η τεσσαρακοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας ορίζει:

«Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί δύνανται να αποκτήσουν αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής αναμετάδοσης, αναφορικά με εκδηλώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό. Ωστόσο, είναι αποφασιστικής σημασίας η προώθηση του πλουραλισμού μέσω της ποικιλομορφίας παραγωγής ειδήσεων και προγραμματισμού σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και η τήρηση των αρχών που αναγνωρίζονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [3].»

6. Η πενήτηκοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας έχει ως εξής:

«Προκειμένου να διασφαλισθεί η θεμελιώδης ελευθερία της πληροφόρησης και για να εξασφαλίζεται πλήρης και ορθή προστασία των συμφερόντων των θεατών στην Ένωση, θα πρέπει οι ασκούντες αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής αναμεταδόσεως όσον αφορά εκδηλώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, να παρέχουν σε άλλους τηλεοπτικούς οργανισμούς το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων αποσπασμάτων για τους σκοπούς των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας με δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των δικαιωμάτων αποκλειστικότητας. Οι εν λόγω όροι θα πρέπει να ανακοινώνονται εγκαίρως πριν από την πραγματοποίηση της εκδηλώσεως μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος στους άλλους τηλεοπτικούς οργανισμούς για την άσκηση ανάλογου δικαιώματος. [...] Τα σύντομα αποσπάσματα μπορούν να χρησιμοποιούνται για εκπομπές που καλύπτουν όλη την ΕΕ από οποιοδήποτε κανάλι, ακόμα και κανάλια αφιερωμένα στα αθλητικά, και δεν πρέπει, κατά κανόνα, να υπερβαίνουν τα 90 δευτερόλεπτα [...]

Η έννοια των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανθολόγηση σύντομων αποσπασμάτων σε προγράμματα που εξυπηρετούν ψυχαγωγικούς σκοπούς [...].»

7. Η πενήτηκοστή έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«[...] Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση στις εκδηλώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, επιτρέποντας την πρόσβαση στο σήμα του τηλεοπτικού οργανισμού κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Εντούτοις, μπορούν να επιλέγουν άλλα ισοδύναμα μέσα κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Τέτοια μέσα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την παροχή πρόσβασης στη διεξαγωγή της ίδιας της εκδήλωσης πριν από την παροχή πρόσβασης στο σήμα. Δεν θα πρέπει να παρακωλύονται οι τηλεοπτικοί οργανισμοί να συνάπτουν λεπτομερέστερες συμβάσεις.»

8. Το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει:

«Κάθε κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει μέτρα σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο για να εξασφαλίζει ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία του δεν μεταδίδουν κατ' αποκλειστικότητα εκδηλώσεις οι οποίες θεωρούνται από το εν λόγω κράτος μέλος ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία, κατά τρόπον ώστε μια σημαντική μερίδα του κοινού στο εν λόγω κράτος μέλος να εμποδίζεται να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις αυτές μέσω ζωντανής ή αναμεταδιδόμενης κάλυψης σε δωρεάν τηλεοπτικό πρόγραμμα. Σε περίπτωση που πράξει κάτι τέτοιο, το οικείο κράτος μέλος καταρτίζει κατάλογο των εθνικών ή μη εθνικών εκδηλώσεων τις οποίες θεωρεί ως μείζονος σημασίας

3 — Στο εξής: Χάρτης.

για την κοινωνία. Πράττει τούτο με σαφή και διαφανή τρόπο και εγκαίρως. Επίσης, το οικείο κράτος μέλος καθορίζει εάν οι εκδηλώσεις αυτές πρέπει να είναι διαθέσιμες για ολική ή μερική ζωντανή κάλυψη ή, όπου είναι αναγκαίο ή σκόπιμο για αντικειμενικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, ολική ή μερική αναμεταδιδόμενη κάλυψη.»

9. Το άρθρο 15 της οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, για σκοπούς σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση να έχουν πρόσβαση υπό δίκαιους, εύλογους και ίσους όρους, σε διοργανώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, που μεταδίδονται αποκλειστικά από τηλεοπτικό οργανισμό ο οποίος υπάγεται στη δικαιοδοσία τους.

[...]

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πρόσβαση αυτή να εξασφαλίζεται δίνοντας στους τηλεοπτικούς οργανισμούς τη δυνατότητα να επιλέγουν ελεύθερα σύντομα αποσπάσματα από το σήμα του εκπέμποντος τηλεοπτικού οργανισμού αναφέροντας, εκτός εάν κάτι τέτοιο είναι πρακτικώς αδύνατον, τουλάχιστον την πηγή τους.

4. Εναλλακτικά προς την παράγραφο 3, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ισοδύναμο σύστημα που καθιστά με άλλα μέσα δυνατή την πρόσβαση υπό δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους.

5. Τα αποσπάσματα αυτά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τα γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα και μπορούν να χρησιμοποιούνται σε κατά παραγγελία υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων μόνο εάν το ίδιο πρόγραμμα προσφέρεται σε μαγνητοσκόπηση από τον ίδιο πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 5, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, σύμφωνα με τα συστήματα δικαίου και τις νομικές πρακτικές τους, ότι καθορίζονται οι λεπτομέρειες και οι όροι που αφορούν την παροχή αυτών των σύντομων αποσπασμάτων, ιδίως δε οιοσδήποτε αντισταθμιστικές ρυθμίσεις, ο μέγιστος χρόνος διάρκειας των σύντομων αποσπασμάτων, και τα χρονικά όρια που αφορούν τη μετάδοσή τους. Εφόσον προβλέπεται αποζημίωση, αυτή δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της πρόσβασης.»

B– Το εθνικό δίκαιο

10. Για τους σκοπούς μεταφοράς της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη, ο ομοσπονδιακός νόμος περί της ασκήσεως αποκλειστικών δικαιωμάτων ραδιοτηλεοπτικής αναμεταδόσεως [Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte (Fernseh-Exklusivrechtgesetz)]⁴ τροποποιήθηκε το 2010⁵. Το άρθρο 5 του FERG ορίζει:

«(1) Τηλεοπτικός οργανισμός που έχει αποκτήσει τα αποκλειστικά δικαιώματα εκδηλώσεως μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό οφείλει να παρέχει σε τηλεοπτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος του ΕΟΧ ή σε κράτος που είναι μέρος της ευρωπαϊκής συμβάσεως για τη διασυνοριακή τηλεόραση της 5ης Μαΐου 1989 [...] το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας υπό δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους, εφόσον αυτό ζητηθεί από τους εν λόγω οργανισμούς. Μεγάλο ενδιαφέρον του κοινού υφίσταται όταν το γεγονός αναμένεται, λόγω της σημασίας του, να τύχει ευρείας τηλεοπτικής καλύψεως στην Αυστρία ή σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος από αυτά που αναφέρονται στην παρούσα διάταξη.

4 — BGBl. I, 85/2001.

5 — BGBl. I, 50/2010, στο εξής: FERG.

(2) Το δικαίωμα χρήσεως σύντομων αποσπασμάτων εμπεριέχει το δικαίωμα μαγνητοσκοπήσεως του σήματος του υπόχρεου, κατά την προηγούμενη παράγραφο, τηλεοπτικού οργανισμού, καθώς και της παραγωγής και εκπομπής ή παροχής σύντομης ανταποκρίσεως επικαιρότητας υπό τους όρους των παραγράφων 3 έως 5.

(3) Για την άσκηση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Η σύντομη ανταπόκριση επικαιρότητας περιορίζεται στην υπό τη μορφή ειδήσεως σύντομη ανταπόκριση ανάλογα με το γεγονός.
2. Τα αποσπάσματα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τα γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα.
3. Ο δικαιούχος τηλεοπτικός οργανισμός έχει τη δυνατότητα να επιλέγει ελεύθερα τα σύντομα αποσπάσματα από το σήμα του υπόχρεου τηλεοπτικού οργανισμού.
4. Η επιτρεπόμενη διάρκεια της σύντομης ανταποκρίσεως επικαιρότητας συναρτάται με το χρόνο ο οποίος είναι αναγκαίος για τη μετάδοση, υπό τη μορφή ειδήσεως, της βασικής πληροφορίας σχετικά με το γεγονός και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 90 δευτερόλεπτα, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά.
5. Σε περίπτωση που το γεγονός διαρκεί περισσότερο από μία ημέρα, το δικαίωμα χρήσεως σύντομων αποσπασμάτων αφορά στην ημερήσια μετάδοση σύντομης ανταποκρίσεως.
6. Η εκπομπή και διάθεση της σύντομης ανταποκρίσεως επικαιρότητας δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να γίνει πριν από την έναρξη της εκπομπής του κατά την παράγραφο 1 υπόχρεου τηλεοπτικού οργανισμού.
7. Ο δικαιούχος τηλεοπτικός οργανισμός οφείλει να επισημαίνει σαφώς το είδος της σύντομης ανταποκρίσεως αναφέροντας την πηγή του.

(4) Εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, ο κατά την παράγραφο 1 υπόχρεος τηλεοπτικός οργανισμός δικαιούται αποζημιώσεως η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως.

[...]

(6) Οι κατά την παράγραφο 1 υπόχρεοι τηλεοπτικοί οργανισμοί οφείλουν, εφόσον τους ζητηθεί από άλλο τηλεοπτικό οργανισμό, να ανακοινώνουν εγκαίρως πριν από την πραγματοποίηση της εκδηλώσεως τους όρους υπό τους οποίους παρέχουν συμβατικό δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας.

(7) Τηλεοπτικός οργανισμός που ζητεί να του παρασχεθεί δικαίωμα κατά την παράγραφο 1 δύναται να απευθυνθεί στον ρυθμιστικό φορέα για τους σκοπούς της επιβολής του δικαιώματος αυτού [...]

(8) Σε περίπτωση που λόγω του επίκαιρου χαρακτήρα του γεγονότος δεν είναι δυνατή η έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας της παραγράφου 6, ο ρυθμιστικός φορέας δύναται κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε τηλεοπτικού οργανισμού να ορίσει εκ των υστέρων αν και υπό ποιους όρους θα έπρεπε να παρασχεθεί δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας. Σε περίπτωση που τέτοιο δικαίωμα έπρεπε να παρασχεθεί, υφίσταται κατά του υπόχρεου τηλεοπτικού οργανισμού αξίωση αποζημιώσεως με κατ' αναλογία εφαρμογή των παραγράφων 7 έως 9 του άρθρου 3.

[...]»

II – Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11. Η παρούσα προδικαστική παραπομπή ανέκυψε σε διαφορά μεταξύ Sky Österreich GmbH (στο εξής: Sky) και Österreichischer Rundfunk (ORF) (στο εξής: ORF).

12. Ο ORF είναι φορέας δημοσίου δικαίου με σκοπό την εκτέλεση της αποστολής δημοσίου δικαίου που του έχει ανατεθεί με τον ομοσπονδιακό νόμο περί της αυστριακής ραδιοτηλεοπτικής αναμεταδόσεως (Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk)⁶. Ο ORF δεν έχει ως αποστολή να προτείνει μόνον προγράμματα ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών, αλλά προτείνει επίσης σχετικές με τα προγράμματα αυτά ηλεκτρονικές προσφορές.

13. Η Sky έλαβε, από την Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) (αυστριακή ρυθμιστική αρχή σε θέματα επικοινωνίας, στο εξής: KommAustria), την άδεια μεταδόσεως του κωδικοποιημένου τηλεοπτικού ψηφιακού προγράμματος «Sky Sport Austria» μέσω δορυφόρου. Η εταιρία αυτή απέκτησε, δυνάμει της από 21 Αυγούστου 2009 συμβάσεως, το αποκλειστικό δικαίωμα μεταδόσεως επί του αυστριακού εδάφους ορισμένων ποδοσφαιρικών αγώνων της UEFA Europa League κατά τις περιόδους 2009/2010 έως 2011/2012. Η Sky ανέφερε ότι έπρεπε να δαπανά ετησίως για την άδεια και το κόστος παραγωγής ποσό πολλών εκατομμυρίων ευρώ.

14. Στις 11 Σεπτεμβρίου 2009, η Sky και ο ORF συνήψαν συμφωνία με σκοπό να χορηγηθεί στον ORF το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και προέβλεψαν την καταβολή του ποσού των 700 ευρώ ανά λεπτό για τις εν λόγω ανταποκρίσεις.

15. Με το από 4 Νοεμβρίου 2010 έγγραφο, ο ORF ζήτησε από την KommAustria να διαπιστώσει ότι η Sky όφειλε να του χορηγήσει το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας για τους ποδοσφαιρικούς αγώνες της Europa League στους οποίους μετείχαν αυστριακές ομάδες από την 1η Οκτωβρίου 2010· τούτο δε χωρίς να οφείλει ο ORF να της καταβάλει αμοιβή υπερβαίνουσα τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα.

16. Στις 22 Δεκεμβρίου 2010, η KommAustria κατέληξε στο ότι η Sky Österreich GmbH υποχρεούται, ως κάτοχος δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, να παρέχει στον ORF το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας χωρίς να δικαιούται αντάλλαγμα πέραν των πρόσθετων εξόδων που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα. Συγχρόνως, καθόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκείται από τον ORF. Μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών, αναφερόταν ότι τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο δορυφορικό σήμα ήσαν εν προκειμένω μηδενικά.

17. Αμφότεροι οι διάδικοι άσκησαν ενώπιον του Bundeskommunikationssenat (ομοσπονδιακού ανώτατου συμβουλίου τηλεπικοινωνιών) (Αυστρία) έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

18. Στο πλαίσιο της εφέσεώς της, η Sky διατείνεται, μεταξύ άλλων, ότι η υποχρέωση δωρεάν χορηγήσεως του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, όπως προκύπτει από το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας και το άρθρο 5, παράγραφος 4, του FERG, παραβιάζει τον Χάρτη, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών⁷ καθώς και το αυστριακό συνταγματικό δίκαιο. Ειδικότερα, η Sky τονίζει ότι το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας απαγορεύει συστηματικώς, δηλαδή χωρίς να διαφοροποιεί τα επίδικα αποκλειστικά δικαιώματα, να δίνεται αποζημίωση για τον περιορισμό του οποίου αποτελούν αντικείμενο τα αποκλειστικά δικαιώματα. Τούτο συνεπάγεται, ως επί το πλείστον, πολύ άνισρα αποτελέσματα. Ωστόσο, όταν περιορίζεται το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το άρθρο 17,

6 — BGBl I, 83/2001.

7 — Η σύμβαση αυτή υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

παράγραφος 1, του Χάρτη και η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλουν τον ανά περίπτωση έλεγχο του κατά πόσον πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση. Η Sky υποστηρίζει ότι, εν προκειμένω, η χορήγηση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας περιορίζει σημαντικώς το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

19. Όσον αφορά την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα, το Bundeskommunikationssenat παραπέμπει, με την απόφαση περί παραπομπής, στην απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2007, Österreichischer Rundfunk⁸, και παρατηρεί ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, έχουν εφαρμογή οι ίδιοι κανόνες. Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «δικαστήριο» υπό την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

20. Επί της ουσίας, το Bundeskommunikationssenat φρονεί ότι πρέπει κατ' ουσίαν να κριθεί αν συνάδει με το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης ότι η Sky υποχρεούται να παρέχει στον ORF δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων αποκλειστικότητας χωρίς να δικαιούται, συναφώς, αποζημιώσεως υπερβαίνουσας τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως. Κατά την Bundeskommunikationssenat, τίθεται το ερώτημα αν ο περιορισμός του προστατευόμενου στο άρθρο 17 του Χάρτη θεμελιώδους δικαιώματος, τον οποίο συνεπάγεται η επιβολή της υποχρέωσης αυτής, συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας.

21. Στο πλαίσιο αυτό, παραθέτει αποφάσεις του Verfassungsgerichtshof (Συνταγματικού δικαστηρίου) (Αυστρία)⁹ και του Bundesverfassungsgericht (Ομοσπονδιακού Συνταγματικού δικαστηρίου) (Γερμανία)¹⁰ οι οποίες εξέτασαν εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις συγκρίσιμες με την επίδικη ρύθμιση της Ένωσης στην υπό κρίση υπόθεση, κρίνοντας ότι η δωρεάν χορήγηση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας ήταν δυσανάλογη και, ως εκ τούτου, παραβιάζει το δικαίωμα ιδιοκτησίας, υπό την έννοια του άρθρου 5 του θεμελιώδους νόμου περί των γενικών δικαιωμάτων των πολιτών (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) και του άρθρου 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς και της επαγγελματικής ελευθερίας, υπό την έννοια του άρθρου 12 του Θεμελιώδους Νόμου (Grundgesetz).

22. Το Bundeskommunikationssenat ζητεί να μάθει αν απαιτείται, λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της αρχής της αναλογικότητας και της νομολογίας αυτής, να θεσπιστεί κανόνας βάσει του οποίου να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες της προκειμένης υποθέσεως και, ειδικότερα, του αντικείμενου του επίδικου αποκλειστικού δικαιώματος καθώς και του ποσού που καταβάλλει ο δικαιούχος για την απόκτηση του εν λόγω δικαιώματος προκειμένου να υπολογιστεί αποζημίωση. Κατά την άποψή του, το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας αποβαίνει ιδιαίτερα προβληματικό όταν το αποκλειστικό δικαίωμα αποκτήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος της διατάξεως αυτής, ενώ η αίτηση χορηγήσεως του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας υποβλήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της εθνικής διατάξεως η οποία μεταφέρει το άρθρο 15 της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη.

23. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundeskommunikationssenat αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι συμβατή με τα άρθρα 17 και 16 του Χάρτη [...] και/ή με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου [1] της [ΕΣΔΑ] η διάταξη του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας;»

24. Η Sky, ο ORF, η Γερμανική και η Πολωνική Κυβέρνηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις. Η επ' ακροατηρίου συζήτηση διεξήχθη στις 24 Απριλίου 2012.

8 — Υπόθεση C-195/06 (Συλλογή 2007, σ. I-8817).

9 — Απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 2006.

10 — Απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1998.

III – Ανάλυση

25. Η υπό κρίση αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως καλεί το Δικαστήριο να κρίνει το συμβατό του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας με τα προστατευόμενα στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη θεμελιώδη δικαιώματα, ήτοι, αφενός, με την επιχειρηματική ελευθερία και, αφετέρου, με το δικαίωμα ιδιοκτησίας.

26. Ειδικότερα, πρόκειται για τον καθορισμό του αν το γεγονός ότι το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας περιορίζει την αποζημίωση της παροχής σύντομων αποσπασμάτων σχετικά με γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό μόνο στα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στα εν λόγω σύντομα αποσπάσματα συνιστά περιορισμό δικαιολογούμενο από την επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών οι οποίοι έχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως των γεγονότων αυτών.

27. Το άρθρο 16 του Χάρτη προβλέπει ότι «[η] επιχειρηματική ελευθερία αναγνωρίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές». Οι σχετικές με το άρθρο αυτό επεξηγήσεις διευκρινίζουν ότι το άρθρο αυτό «στηρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου [...], η οποία αναγνώρισε την ελευθερία ασκήσεως οικονομικής ή εμπορικής δραστηριότητας ^[11] και τη συμβατική ελευθερία ^[12], καθώς στο άρθρο 119, παράγραφοι 1 και 3 [ΣΛΕΕ], το οποίο αναγνωρίζει τον ελεύθερο ανταγωνισμό» ¹³.

28. Το άρθρο 17 του Χάρτη προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι «[κ]άθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από τον νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον». Οι σχετικές με το άρθρο αυτό διευκρινίσεις αναφέρουν ότι το άρθρο αυτό αντιστοιχεί στο άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Επομένως, σύμφωνα με όσα προβλέπει το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, που προστατεύεται από το άρθρο 17 του Χάρτη, έχει την ίδια έννοια και το ίδιο περιεχόμενο με αυτά που του παρέχει η ΕΣΔΑ ¹⁴.

29. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας αποτελεί, όπως και το δικαίωμα ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας, μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης. Οι αρχές αυτές, ωστόσο, δεν είναι απόλυτες, αλλά πρέπει να νοούνται σε σχέση προς την κοινωνική τους λειτουργία. Κατά συνέπεια, επιτρέπεται να επιβάλλονται περιορισμοί στην άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας, ιδίως στο πλαίσιο κοινής οργανώσεως αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε επιδιωκόμενους από την Ένωση σκοπούς που εξυπηρετούν το γενικό συμφέρον και δεν συνιστούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία των εν λόγω αναγνωρισμένων δικαιωμάτων ¹⁵.

30. Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη καθορίζει το καθεστώς σχετικά με τους περιορισμούς οι οποίοι μπορούν να επιβληθούν στα αναγνωριζόμενα από τον Χάρτη δικαιώματα και ελευθερίες. Επομένως, επιτρέπει περιορισμούς στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, όπως στο δικαίωμα ιδιοκτησίας και στην επιχειρηματική ελευθερία που αναγνωρίζονται

11 — Βλ. αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1974, σ. 277, σκέψη 14), και της 27ης Σεπτεμβρίου 1979, 230/78, Eridania-Zuccherifici nazionali και Società italiana per l'industria degli zuccheri (Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 340, σκέψεις 20 και 31).

12 — Βλ., ιδίως, αποφάσεις της 16ης Ιανουαρίου 1979, 151/78, Sukkerfabriken Nykøbing (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 1, σκέψη 19), και της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-240/97, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-6571, σκέψη 99).

13 — Βλ. επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΕΕ 2007, C 303, σ. 17).

14 — Όπ.π.

15 — Βλ., ιδίως, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ. (Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 126 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Βλ., επίσης, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 17ης Φεβρουαρίου 2011, T-68/08, FIFA κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. II-349, σκέψη 143).

στα άρθρα 17 και 16 του Χάρτη, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς δημοσίου συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων.

31. Θα εξετάσω, αρχικώς, αν οι διατάξεις του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας συνιστούν προσβολή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη. Σε καταφατική περίπτωση, πρέπει, κατόπιν, να εξετάσω αν η προσβολή αυτή δικαιολογείται.

A– Επί της υπάρξεως προσβολής των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη

32. Το άρθρο 15 της οδηγίας έχει ως αντικείμενο ότι προβλέπει, υπέρ κάθε ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού εγκατεστημένου στην Ένωση, το δικαίωμα προσβάσεως σε μικρά αποσπάσματα ώστε να μπορούν να μεταδίδουν σύντομες ανταποκρίσεις επικαιρότητας για γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό.

33. Κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού, και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής που έχουν δεχθεί τα κράτη μέλη στο πλαίσιο μεταφοράς της οδηγίας στις εσωτερικές έννομες τάξεις τους, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που έχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως των γεγονότων αυτών υποχρεούνται να αφήνουν τους λοιπούς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς να επιλέγουν ελεύθερα τα μικρά αποσπάσματα που θα αποτελέσουν τις σύντομες ανταποκρίσεις τους επικαιρότητας. Συγκεκριμένα, πρόκειται είτε για πρόσβαση σε σήμα που εκπέμπεται από τον πρωτεύοντα ραδιοτηλεοπτικό φορέα είτε για πρόσβαση στον χώρο διεξαγωγής του οικείου γεγονότος¹⁶.

34. Είναι σαφές ότι η εν λόγω δέσμευση των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών οι οποίοι έχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω οργανισμοί δύνανται να επιθυμούν να εκμεταλλεύονται τα δικαιώματα αυτά.

35. Υπό το πρίσμα της επιχειρηματικής ελευθερίας, στην οποία ανήκει η συμβατική ελευθερία, το άρθρο 15 της οδηγίας έχει ως άμεση συνέπεια ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί οι οποίοι έχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως δεν μπορούν πλέον να επιλέγουν ελεύθερα με ποιους οργανισμούς επιθυμούν να συνάψουν συμφωνία για να τους παρέχουν πρόσβαση σε σύντομα αποσπάσματα. Με άλλα λόγια, δεν μπορούν πλέον να χορηγούν άδειες σε φορείς της επιλογής τους για να θέτουν σε εμπορία το δικαίωμα προσβάσεως σε αποσπάσματα.

36. Υπό το πρίσμα του δικαιώματος ιδιοκτησίας, το άρθρο αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι περιορίζει τη δυνατότητα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που έχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως να τα χρησιμοποιούν κατά το δοκούν. Αν γίνει παραπομπή στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το εν λόγω άρθρο δύναται να εξομοιωθεί με κανονιστική ρύθμιση της χρήσεως της ιδιοκτησίας υπό την έννοια του άρθρου 1, δεύτερο εδάφιο, του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Από τη νομολογία του δικαστηρίου αυτού προκύπτει ότι η έννοια της ρυθμίσεως της χρήσεως των αγαθών νοείται ως μέτρο το οποίο, μη συνεπαγόμενο μεταβίβαση της κυριότητας, αφορά τον «περιορισμό ή έλεγχο» της χρήσεως της ιδιοκτησίας¹⁷. Το άρθρο 15 της οδηγίας, υποχρεώνοντας τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς οι οποίοι έχουν αποκλειστικά

16 — Βλ. πενήκοστή έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.

17 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Spangenberg και Lönnroth κατά Σουηδίας της 23ης Σεπτεμβρίου 1982, σειρά Α αριθ. 52, § 65. Βλ., επίσης, ΕΔΔΑ, απόφαση Mellacher κ.λπ. κατά Αυστρίας της 19ης Δεκεμβρίου 1989, σειρά Α αριθ. 169, § 44. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε επίσης στην έννοια της ρυθμίσεως της χρήσεως των αγαθών (βλ., ιδίως, απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, C-347/03, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSΑ, Συλλογή 2005, σ. I-3785, σκέψεις 124 και 125).

δικαιώματα μεταδόσεως να επιτρέπουν ορισμένες χρήσεις αυτού που αποτελεί το αντικείμενο των εν λόγω δικαιωμάτων, εν προκειμένω την πρόσβαση σε μικρά αποσπάσματα για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, θέτει σε εφαρμογή, κατά την άποψή μου, κανονιστική ρύθμιση της χρήσεως των αγαθών δυνάμενη, καθεαυτή, να θίξει το δικαίωμα ιδιοκτησίας των οργανισμών αυτών.

37. Όσον αφορά ειδικότερα το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, η προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας έγκειται στο ότι, καθόσον η αποζημίωση του δικαιώματος προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα περιορίζεται στα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που έχουν αποκλειστικά δικαιώματα σε γεγονός μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό δεν μπορούν πλέον να αποφασίζουν ελεύθερα για την τιμή με την οποία προτίθενται να χορηγήσουν την πρόσβαση σε σύντομα αποσπάσματα. Η πλαισίωση των λεπτομερειών της αποζημίωσης της διατάξεως αυτής παρεμποδίζει, ειδικότερα, τους εν λόγω οργανισμούς να επιτρέψουν τη συμμετοχή των λοιπών ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών οι οποίοι επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν σύντομα αποσπάσματα στην τιμή αποκτήσεως των αποκλειστικών αυτών δικαιωμάτων. Η πλαισίωση αυτή δύναται επίσης να έχει αρνητικό αποτέλεσμα επί της εμπορικής αξίας των αποκλειστικών δικαιωμάτων.

38. Εφόσον, επομένως, στοιχειοθετήθηκε ο περιορισμός της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας, πρέπει, τώρα, να εξεταστεί αν ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται από απόψεις του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

B– Περί της δικαιολογήσεως της προσβολής των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη

39. Παρατηρώ, κατ' αρχάς, ότι η προσβολή των αναγνωριζόμενων στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη δικαιωμάτων πρέπει να θεωρηθεί ότι «προβλέπεται από τον νόμο» κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Συγκεκριμένα, από το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας προκύπτει ρητώς ότι, όταν προβλέπεται αποζημίωση, δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα.

40. Στη συνέχεια, όσον αφορά το ζήτημα αν η προσβολή προστατευόμενων δικαιωμάτων ανταποκρίνεται σε σκοπό γενικού συμφέροντος αναγνωριζόμενο από την Ένωση ή σε ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτου, παρατηρώ ότι το δικαίωμα προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας ανταποκρίνεται στη δηλωθείσα στην τεσσαρακοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας μέριμνα του νομοθέτη της Ένωσης για την «προώθηση του πλουραλισμού μέσω της ποικιλομορφίας παραγωγής ειδήσεων και προγραμματισμού σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και την τήρηση των αρχών που αναγνωρίζονται στο άρθρο 11 του Χάρτη».

41. Περαιτέρω, στην πεντηκοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, το δικαίωμα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών να χρησιμοποιούν σύντομα αποσπάσματα για τους σκοπούς των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας συνδέεται με τον σκοπό «να διασφαλισθεί η θεμελιώδης ελευθερία της πληροφόρησης και για να εξασφαλιζεται πλήρης και ορθή προστασία των συμφερόντων των θεατών στην Ένωση»¹⁸.

18 — Όπως αναφέρει το έγγραφο συνθέσεως για την οπτικοακουστική διάσκεψη του Λίβερπουλ, με τίτλο «Δικαίωμα στην πληροφόρηση και δικαίωμα προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα», συνταχθέν από την Επιτροπή τον Ιούλιο 2005, οι προκλήσεις της θεσπίσεως δικαιώματος προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα ήσαν οι εξής. Αφενός, «η έλλειψη συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών ή συμβατικών διατάξεων για τη διάθεση [...] αποσπασμάτων [...] κάνει αισθητό τον κίνδυνο για τη διασυννοριακή κυκλοφορία προγραμμάτων πληροφόρησης και για την άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματος στην πληροφορία». Αφετέρου, «η μη ύπαρξη δικαιώματος προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα [...] δύναται να αποτελεί απειλή για την πολυφωνία, εφόσον πλείονες ραδιοτηλεοπτικοί φορείς στην Ένωση [...] δεν διαθέτουν ούτε τεχνικά μέσα [...] ούτε χρηματοοικονομικά μέσα επαρκή [για να] αντιμετωπίσουν το κόστος της συστηματικής εμπορίας των αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως ορισμένων σημαντικών γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό».

42. Πλαισιώνοντας τη μία από τις λεπτομέρειες ασκήσεως του δικαιώματος προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα, ήτοι την αποζημίωση που οφείλεται στον πρωτεύοντα ραδιοτηλεοπτικό φορέα, το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας επιδιώκει την επίτευξη σκοπών που εκτίθενται στην τεσσαρακοστή όγδοη και πενήκοστη πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, ήτοι, συγκεκριμένα, της ελευθερίας λήψεως πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Οι εν λόγω σκοποί, καθεαυτούς, συναρτώνται στενώς με έναν από τους σκοπούς της οδηγίας, ο οποίος αφορά, όπως διευκρινίζει η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, τη διευκόλυνση της δημιουργίας ενιαίου χώρου ενημέρωσης.

43. Συναφώς, αναφέρεται ότι η ελευθερία λήψεως πληροφοριών και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης είναι συνιστώσες της ελευθερίας εκφράσεως¹⁹. Η ελευθερία αυτή αποτελεί μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης²⁰ και περιλαμβάνεται μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία εγγυάται η έννομη τάξη της Ένωσης²¹.

44. Η ελευθερία εκφράσεως και πληροφόρησης κατοχυρώνεται στο άρθρο 11 του Χάρτη. Στην παράγραφο 1, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι «[π]αν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων». Εξάλλου, το άρθρο 11, παράγραφος 2, του Χάρτη προβλέπει ότι «[η] ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η πολυφωνία τους είναι σεβαστές». Οι σχετικές με το άρθρο 11 του Χάρτη επεξηγήσεις διευκρινίζουν ότι αντιστοιχεί στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ.

45. Αφού προσδιορίστηκε, επομένως, ο λόγος υπάρξεως του περιορισμού των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη, πρέπει, τώρα, να εξεταστεί αν ο περιορισμός των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα δύο αυτά άρθρα είναι ανάλογος του επιδιωκόμενου σκοπού. Εφόσον ο σκοπός αυτός συνίσταται κυρίως στην ανάγκη προστασίας ενός άλλου θεμελιώδους δικαιώματος, εν προκειμένω της ελευθερίας λήψεως πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, ο έλεγχος της αναλογικότητας στον οποίο τώρα θα προβώ απαιτεί στάθμιση πολλών θεμελιωδών δικαιωμάτων. Επομένως, το πρόβλημα είναι κατά πόσον είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι, θεσπίζοντας το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, ο νομοθέτης της Ένωσης στάθμισε ισόρροπα, αφενός, το δικαίωμα ιδιοκτησίας και την επιχειρηματική ελευθερία και, αφετέρου, την ελευθερία λήψεως πληροφοριών και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης.

46. Με την προοπτική αυτή, η ανάλυσή μου θα γίνει με γνώμονα πολλά στοιχεία.

47. Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί τα μέσα που τίθενται σε εφαρμογή με πράξη της Ένωσης να είναι κατάλληλα για την υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη βαίνουν πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξή του²².

48. Πρέπει, εξάλλου, να διευκρινιστεί ότι το Δικαστήριο, κατά την εξέταση της δικαιολογήσεως των περιορισμών της χρήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας, ανέφερε, παραπέμποντας στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ότι πρέπει να υφίσταται εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού. Επομένως, κατά το Δικαστήριο, πρέπει να αναζητηθεί αν διατηρήθηκε η ισορροπία μεταξύ των επιταγών του γενικού συμφέροντος και του συμφέροντος των προσώπων που προβάλλουν την προστασία τους

19 — Σημειώνω ότι το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ δεν περιλαμβάνει μόνον το δικαίωμα κοινοποιήσεως πληροφοριών, αλλά και το δικαίωμα λήψεως πληροφοριών. Βλ., ιδίως, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Observer και Guardian κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 26ης Νοεμβρίου 1991, σειρά Α αριθ. 216, § 59, καθώς και Guerra κ.λπ. κατά Ιταλίας της 19ης Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, § 53.

20 — Απόφαση της 18ης Ιουνίου 1991, C-260/89, EPT (Συλλογή 1991, σ. I-2925, σκέψη 45).

21 — Απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, C-250/06, United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ. (Συλλογή 2007, σ. I-11135, σκέψη 41).

22 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, C-92/09 και C-93/09, Volker und Markus Schecke και Eifert (Συλλογή 2010, σ. I-11063, σκέψη 74).

δικαιώματός τους ιδιοκτησίας. Επομένως, το Δικαστήριο τόνισε ότι πρέπει να αναγνωρισθεί ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στον νομοθέτη όσον αφορά τόσο την επιλογή των μέσων εφαρμογής όσο και την εκτίμηση του αν οι συνέπειές τους είναι δικαιολογημένες, από απόψεως γενικού συμφέροντος, για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με τη συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση²³.

49. Επιπλέον, κατ' αναλογία με όσα έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2006, C-380/03, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου²⁴, επιβάλλεται να αναγνωρισθεί στον νομοθέτη της Ένωσης ευρεία εξουσία εκτιμήσεως σε έναν τομέα όπως ο προκειμένος, στον οποίο καλείται να προβεί σε σύνθετες εκτιμήσεις και σε επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσης. Η νομιμότητα μέτρου θεσπιζόμενου στον τομέα αυτό μπορεί να επηρεαστεί μόνον όταν το μέτρο είναι προδήλως ακατάλληλο, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τα αρμόδια όργανα σκοπού²⁵.

50. Επομένως, η εξέταση του ανάλογου χαρακτήρα του περιορισμού του δικαιώματος ιδιοκτησίας και της επιχειρηματικής ελευθερίας του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας πρέπει να πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως που πρέπει να αναγνωρίζεται στον νομοθέτη της Ένωσης.

51. Εξάλλου, η εξέταση αυτή πρέπει να πραγματοποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της οδηγίας, η οποία δεν εναρμονίζει πλήρως τις σχετικές με τους τομείς που καλύπτει κανόνες, αλλά θέτει μόνον τις ελάχιστες απαιτήσεις²⁶. Συναφώς, επισημαίνω ότι ο νομοθέτης της Ένωσης καθορίζει, στο άρθρο 15 της οδηγίας, ορισμένους γενικούς κανόνες που πλαισιώνουν το δικαίωμα προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα ενώ αφήνει στα κράτη μέλη τη μέριμνα καθορισμού των λεπτομερών τρόπων εφαρμογής και όρων σχετικά με την παροχή των εν λόγω σύντομων αποσπασμάτων²⁷.

52. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση πρέπει να διασφαλίζεται στο πλαίσιο της δομής και των σκοπών της²⁸. Συναφώς, πολλές αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας τονίζουν ότι η οδηγία συμβάλλει, στον τομέα της, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Επομένως, η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας κάνει μνεία της ανάγκης «να διασφαλισθεί η μετάβαση από τις εθνικές αγορές σε μια κοινή αγορά παραγωγής και διανομής προγραμμάτων» και στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι η εφαρμογή στις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ενός ελαχίστου συνόλου συντονισμένων κανόνων συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στο «να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά και να διευκολυνθεί η δημιουργία ενιαίου χώρου ενημέρωσης»²⁹. Ο συνυπολογισμός της διαστάσεως αυτής είναι σημαντικός κατά την εξέταση της σταθμίσεως των διαφόρων υφισταμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων, διότι ο προβληματισμός που προκύπτει από τον περιορισμό της αποζημίωσης της παροχής δικαιώματος προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα από την άποψη της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν τίθεται με τον ίδιο τρόπο και δεν απαιτεί οπωσδήποτε την ίδια απάντηση αναλόγως του αν εξετάζεται μόνον στο πλαίσιο κράτους μέλους ή αν λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς επιταγές.

23 — Απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, C-402/05 P και C-415/05 P, Kadi και Al Barakat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. I-6351, σκέψη 360 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 — Συλλογή 2006, σ. I-11573.

25 — Σκέψη 145 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

26 — Απόφαση της 5ης Μαρτίου 2009, C-222/07, UTECA (Συλλογή 2009, σ. I-1407, σκέψη 19). Βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, ενδέκατη αιτιολογική σκέψη και άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας.

27 — Βλ., συναφώς, αιτιολογική έκθεση του Συμβουλίου, II, Β, vi, της κοινής θέσης (ΕΚ) 18/2007, της 15ης Οκτωβρίου 2007, που καθορίστηκε από το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ C 307 E, σ. 1).

28 — Απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1970, 11/70, Internationale Handelsgesellschaft (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 581, σκέψη 4).

29 — Βλ., επίσης, με την ίδια συλλογιστική, τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας που τονίζει τη σημασία μιας «γήσιας ευρωπαϊκής αγοράς υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων».

53. Η εφαρμογή της αναλύσεως αυτής στην υπό κρίση υπόθεση μας οδηγεί να θεωρήσουμε όχι μόνον ότι το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας είναι κατάλληλο για την πραγματοποίηση του σκοπού που επιδιώκει, ήτοι για τη διασφάλιση της ελευθερίας λήψεως πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, αλλά και ότι δεν βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

54. Όσον αφορά το κατά πόσον το άρθρο 15, παράγραφος 6, τελευταία περίοδος, της οδηγίας δύναται να διασφαλίσει την ελευθερία λήψεως πληροφοριών και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, θεωρώ ότι η διάταξη αυτή, περιορίζοντας την αποζημίωση που μπορεί να απαιτήσουν οι πρωτεύοντες ραδιοτηλεοπτικοί φορείς από τους δευτερεύοντες ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, δύναται να συμβάλει στη μετάδοση των πληροφοριών σχετικά με γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, ειδικότερα από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς οι οποίοι δεν διαθέτουν σημαντικά χρηματοοικονομικά μέσα. Εξ αυτού μάλιστα, η διάταξη αυτή διευκολύνει τη δημιουργία ευρωπαϊκού χώρου εκφράσεως γνώμης και πληροφοριών εντός του οποίου διασφαλίζονται η ελευθερία λήψεως πληροφοριών και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης.

55. Όσον αφορά την ανάγκη περιορισμού της αποζημίωσης, έχω την άποψη ότι, καθόσον πρόκειται για τον ακρογωνιαίο λίθο των διατάξεων που θέσπισε ο νομοθέτης της Ένωσης στο άρθρο 15 της οδηγίας, η μη ύπαρξη του περιορισμού αυτού θα έθιγε το πρακτικό αποτέλεσμα του δικαίωματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας.

56. Ο περιορισμός της αποζημίωσης στα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως έχει το πλεονέκτημα ότι θέτει σε ίση μοίρα όλους τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς. Το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, αποκλείοντας ότι οι οργανισμοί που είναι κάτοχοι αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως δύναται να μετακυλίουν στους οργανισμούς που ζητούν την πρόσβαση σε αποσπάσματα το κόστος αποκτήσεως τέτοιων δικαιωμάτων, απαγορεύει να ζητείται απαγορευτική τιμή ως αντιστάθμισμα της παροχής της προσβάσεως σε σύντομα αποσπάσματα, ειδικότερα όταν διακυβεύονται γεγονότα δυνάμενα να προσελκύσουν την προσοχή μεγάλου μέρους του πληθυσμού και για τα οποία οι οργανισμοί που είναι κάτοχοι αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως χρειάστηκε να δαπανήσουν σημαντικά χρηματικά ποσά για να αποκτήσουν την αποκλειστικότητα της μεταδόσεως. Επομένως, όλοι οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς, ανεξαρτήτως του αν είναι ιδιωτικοί ή δημόσιοι, αν διαθέτουν σημαντικά χρηματοοικονομικά μέσα ή όχι, έχουν, υπό τους ίδιους όρους, το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας για γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό.

57. Ο καθορισμός του ποσού της αποζημίωσης με ελεύθερη διαπραγμάτευση μεταξύ πρωτευόντων και δευτερευόντων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών έχει το μειονέκτημα ότι θέτει τους κατόχους αποκλειστικών δικαιωμάτων σε θέση ισχύος, ειδικά όταν το επίδικο γεγονός έχει ιδιαίτερη σημασία. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της αυξήσεως των τιμών που πρέπει να καταβληθούν για την απόκτηση αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως, υφίσταται ο κίνδυνος οι τιμές οι οποίες ζητούνται από τους δευτερεύοντες ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που επιθυμούν να μεταδώσουν σύντομες ανταποκρίσεις επικαιρότητας να ανέλθουν σε μεγέθη που θα τους απέτρεπαν από την άσκηση του δικαιώματος αυτού. Τούτο δύναται να θίξει τον σκοπό ο οποίος έγκειται στην πληροφόρηση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου κοινού για γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος. Εξάλλου, ο αποκλεισμός οργανισμών ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως της καλύψεως τέτοιων γεγονότων έχει αρνητικό αποτέλεσμα στην πολυφωνία της πληροφόρησης, διότι περιορίζει τη συλλογή και μετάδοση πληροφοριών στους σημαντικότερους οργανισμούς, σε βάρος των μικρότερων ανταγωνιστών τους και των τηλεθεατών.

58. Για τον λόγο αυτό, φρονώ ότι η εναλλακτική λύση του νομοθέτη της Ένωσης να προβλέψει μόνον τη χορήγηση προσήκουσας αποζημίωσης χωρίς να τη συνδυάσει με τον προβλεπόμενο στο άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας περιορισμό δεν θα κατέληγε στην επίτευξη των σκοπών τους οποίους επιδιώκει η θέσπιση δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας με τόσο αποτελεσματικό τρόπο.

59. Μόνον η μνεία προσήκουσας αποζημιώσεως, χωρίς καθορισμό εναρμονισμένου ορίου, θα οδηγούσε σε καθορισμό των εξόδων ανά περίπτωση, σύμφωνα με διαφορετικές διαδικασίες αναλόγως των κρατών μελών, όπερ θα μπορούσε ενδεχομένως να εμποδίσει την ελεύθερη ροή πληροφοριών και, επομένως, τη δημιουργία ενιαίου χώρου ενημέρωσης την οποία επιθυμεί ο νομοθέτης της Ένωσης στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας. Ο περιορισμός της αποζημιώσεως στα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως παρέχει εν πολλοίς τη δυνατότητα αποφυγής των εν λόγω προβλημάτων καθορισμού των εξόδων και των ένδικων διαφορών που μπορεί αυτά να προκαλέσουν. Πρόκειται για το πιο αποτελεσματικό μέσο προκειμένου να αποφευχθεί η στεγανοποίηση της μεταδόσεως των πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και αναλόγως της οικονομικής σημασίας των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

60. Επομένως, ο νομοθέτης της Ένωσης, υιοθετώντας λύση συνάδουσα με τη βούλησή του να συμβάλει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και να διευκολύνει τη δημιουργία ενιαίου χώρου ενημέρωσης, επέτυχε να συμβιβάσει τις διαφορετικές κανονιστικές προσεγγίσεις των κρατών μελών διασφαλίζοντας το πρακτικό αποτέλεσμα του νέου εναρμονισμένου δικαιώματος.

61. Υπό το πρίσμα αυτό, κατά την άποψή μου, ορθώς ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε να μην προσθέσει στη γραμματική διατύπωση του άρθρου 15, παράγραφος 6, τελευταία περίοδος, της οδηγίας διακρίσεις αναλόγως του αν η αποζημίωση καταβάλλεται από δημόσιο ή ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό ή αναλόγως του αν ο οργανισμός αυτός ασκεί, δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει εγκατασταθεί, αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, τέτοιου είδους διακρίσεις θα βρίσκονταν σε αντίφαση με τη δηλωθείσα βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να θέσει σε ίση μοίρα όλους τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς κατά την άσκηση του δικαιωμάτος τους για μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας³⁰. Εξάλλου, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 6, τελευταία περίοδος, της οδηγίας μόνο στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς οι οποίοι ασκούν, δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εντός του οποίου έχουν εγκατασταθεί, αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας δεν επιτρέπει την επίτευξη των σκοπών τους οποίους αφορά η θέσπιση δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας με τόσο αποτελεσματικό τρόπο, παραμερίζοντας αυτούς που απολαμβάνουν κατά πρώτον τον καθορισμό ανωτάτου ορίου αποζημιώσεως, ήτοι τους δευτερεύοντες ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που διαθέτουν περιορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα και οι οποίοι, ανεξαρτήτως της νομικής φύσεώς τους ή των αποστολών που τους ανατίθενται, μετέχουν σημαντικώς στην ευρεία μετάδοση πληροφοριών εντός των κρατών μελών³¹.

62. Η υιοθετηθείσα από τον νομοθέτη της Ένωσης λύση αποτελεί, κατ' εμέ, μια ορθή ισορροπία μεταξύ, αφενός, της προστασίας της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας των οργανισμών που κατέχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως και, αφετέρου, της ελευθερίας λήψεως πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Συγκεκριμένα, θεωρώ ότι, από απόψεως των πλεονεκτημάτων που έχει το σύστημα το οποίο έθεσε σε εφαρμογή ο νομοθέτης της Ένωσης για να προστατεύσει τα δύο αυτά θεμελιώδη δικαιώματα, ο περιορισμός της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας των οργανισμών που κατέχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως δεν είναι υπερβολικός.

63. Συναφώς, σημασία έχει να επισημανθεί ότι ο νομοθέτης της Ένωσης συνδύασε το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας με ορισμένους όρους και όρια που συμβάλλουν στην άμβλυνση του περιορισμού που επήλθε στην επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που κατέχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως.

30 — Βλ. πεντηκοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη και άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας, στα οποία αναφέρεται ότι η πρόσβαση σε σύντομα αποσπάσματα πρέπει να παρέχεται υπό όρους μη δημιουργούντες δυσμενείς διακρίσεις.

31 — Σημειώνω, συναφώς, ότι, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν προσφάτως από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα, οι τοπικοί και περιφερειακοί τηλεοπτικοί σταθμοί αντιπροσωπεύουν περίπου το 40% του συνόλου των διαθέσιμων στην Ευρώπη σταθμών (βλ. ανακοινωθέν Τύπου της 29ης Μαρτίου 2012, το οποίο διατίθεται στον δικτυακό τόπο <http://www.obs.coe.int/about/oea/pr/mavise-miptv2012.html>).

64. Μεταξύ των εν λόγω προϋποθέσεων και ορίων, παρατηρώ ότι το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας δεν αφορά αδιακρίτως όλα τα γεγονότα για τα οποία έχουν χορηγηθεί αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως, το δε άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας διευκρινίζει ότι πρέπει να πρόκειται για «διοργανώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό».

65. Περαιτέρω, τα παρασχεθέντα αποσπάσματα δύνανται να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικώς για «γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα» κατά το άρθρο 15, παράγραφος 5, της οδηγίας, και αποκλειστικώς για τη μετάδοση «σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας», όπως προβλέπει το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας. Κατά την πεντηκοστή-πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, «[η] έννοια των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανθολόγηση σύντομων αποσπασμάτων σε προγράμματα που εξυπηρετούν ψυχαγωγικούς σκοπούς». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι υφίσταται αποφασιστικής σημασίας διαφορά μεταξύ της τηλεοπτικής μεταδόσεως γεγονότος για ψυχαγωγικούς σκοπούς και της μεταδόσεως των βασικών σημείων του γεγονότος αυτού για σκοπούς πληροφόρησης³². Ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός διατηρεί τον πλήρη έλεγχο της εμπορικής εκμεταλλεύσεως των αποκλειστικών δικαιωμάτων του για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Επομένως, η μείωση της εμπορικής αξίας των εν λόγω δικαιωμάτων του πρέπει να σχετικοποιηθεί ευρέως.

66. Εξάλλου, το άρθρο 15, παράγραφος 3, της οδηγίας διευκρινίζει ότι οι δευτερεύοντες ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί πρέπει να αναφέρουν την πηγή των αποσπασμάτων που χρησιμοποιούν στις ανταποκρίσεις τους επικαιρότητας. Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις της, η ούτως γενόμενη διαφήμιση του οργανισμού που διαθέτει αποκλειστικά δικαιώματα συμβάλλει στην αναλογικότητα του καθεστώτος της αποζημίωσης του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, διότι τέτοιου είδους διαφήμιση έχει οικονομική αξία και ωφελεί τον οργανισμό αυτό κάθε φορά που μεταδίδεται σύντομη ανταπόκριση επικαιρότητας³³.

67. Το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας μαρτυρεί επίσης ότι ο νομοθέτης της Ένωσης προέβη σε ισόρροπη στάθμιση των διαφόρων υφισταμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων. Για να περιοριστεί ο περιορισμός της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως, η διάταξη αυτή επιβάλλει στα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε να καθορίζονται οι λεπτομέρειες και οι όροι που αφορούν τον μέγιστο χρόνο διάρκειας των σύντομων αποσπασμάτων και τα χρονικά όρια που αφορούν τη μετάδοσή τους. Συναφώς, η πεντηκοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας περιλαμβάνει υπόδειξη προς τα κράτη μέλη εφόσον διευκρινίζει ότι η διάρκεια των σύντομων αποσπασμάτων δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 90 δευτερόλεπτα.

68. Από τη διαπίστωση ότι, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, στα κράτη μέλη απόκειται να καθορίσουν τις λεπτομέρειες και τους όρους που αφορούν την παροχή των σύντομων αποσπασμάτων, καταλήγω στη διευκρίνιση ότι η στάθμιση μεταξύ των διαφόρων υφισταμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν απόκειται αποκλειστικά στον νομοθέτη της Ένωσης αλλά και στα κράτη μέλη. Με άλλα λόγια, οι μηχανισμοί βάσει των οποίων δύναται να ευρεθεί η ορθή ισορροπία μεταξύ των διαφόρων διακυβευόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν εγγράφονται μόνον στην οδηγία καθεαυτή, κατ' ουσίαν μέσω των προαναφερθέντων όρων και ορίων που πλαισιώνουν το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων αποσπασμάτων επικαιρότητας, αλλά προκύπτουν και από τη θέσπιση, εκ μέρους των κρατών μελών, εθνικών διατάξεων που διασφαλίζουν τη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη και την εφαρμογή της από τις εθνικές αρχές. Συναφώς, σημειωτέον ότι, δυνάμει της νομολογίας του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά τη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη, να μεριμνούν ώστε να βασίζονται σε ερμηνεία των οδηγιών αυτών που

32 — Βλ., συναφώς, Schoenthal, M., «Le droit de retransmission des grands événements», IRIS plus, νομικές παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα, Απρίλιος 2006. Ο συγγραφέας επισημαίνει ότι «η σύντομη ανταπόκριση πληροφόρησης περιορίζεται στα βασικά σημεία μιας εκδηλώσεως» και ότι «[η] διαδοχική αύξηση της εντάσεως, η οποία δημιουργεί όλη τη γοητεία ενός αθλητικού γεγονότος και είναι το χαρακτηριστικό του γνώρισμα, εξακολουθεί να αποτελεί στοιχείο μόνον της καθεαυτήν αναμεταδόσεως» (σ. 3).

33 — Σημείο 43, ειδικότερα υποσημείωση 19.

καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η κοινοτική έννομη τάξη. Περαιτέρω, κατά την εφαρμογή των μέτρων μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, οι αρχές και τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν όχι μόνο να ερμηνεύουν το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς τις ίδιες αυτές οδηγίες, αλλά και να μη βασίζονται σε ερμηνεία της οδηγίας δυνάμενη να έλθει σε σύγκρουση με τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα ή με τις λοιπές γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, όπως η αρχή της αναλογικότητας³⁴.

69. Κατά την άποψή μου, προκύπτει ότι, κατά τη λήψη των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες συνεκτιμήσεως των θεμελιωδών δικαιωμάτων, θέτοντας σε εφαρμογή τα απαραίτητα εργαλεία ώστε τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως να αποτελούν το αντικείμενο αποζημιώσεως και οι λεπτομέρειες και οι όροι που αφορούν την παροχή των σύντομων αποσπασμάτων, ειδικότερα ως προς τη μέγιστη διάρκειά τους και τα χρονικά όρια που αφορούν τη μετάδοσή τους, να καθορίζονται ούτως ώστε να περιορίζεται κατά το δυνατόν η προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας και του δικαιώματος ιδιοκτησίας του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως. Συναφώς, επισημαίνω ότι το αυστριακό δίκαιο που μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη το άρθρο 15 της οδηγίας μαρτυρεί την αναζήτηση εκ μέρους του εθνικού νομοθέτη της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων υφισταμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων.

70. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων αυτών, τα οποία συμβάλλουν στην πλαισίωση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και των λεπτομερειών εφαρμογής του, θεωρώ ότι ο περιορισμός της αποζημιώσεως η οποία οφείλεται στον ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό που κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως θίγει αναλογικώς την επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας του οργανισμού αυτού. Με άλλα λόγια, λαμβανομένης υπόψη της οικονομίας του άρθρου 15 της οδηγίας, το γεγονός και μόνον ότι λαμβάνονται υπόψη τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως³⁵ αρκεί, κατά την άποψή μου, ώστε το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας να μη συνιστά υπερβολική επιβάρυνση για τους πρωτεύοντες ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

71. Αντιθέτως, εάν από την οικονομία του άρθρου αυτού προέκυπτε ότι το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας δεν υπόκειται σε κανέναν περιορισμό, η προσβολή θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δυσανάλογη. Επομένως, η κατά γράμμα διατύπωση που χρησιμοποίησε ο νομοθέτης της Ένωσης στο άρθρο 15, παράγραφος 6, τελευταία περίοδος, της οδηγίας δύναται να νοηθεί ορθώς μόνον σε στενή σχέση με τις διατάξεις που πλαισιώνουν το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας³⁶.

72. Βάσει όλων αυτών των στοιχείων θεωρώ ότι, θεσπίζοντας το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβη σε ισόρροπη στάθμιση των διαφόρων διακυβευόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων.

34 — Βλ. αποφάσεις της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae (Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψη 68), και 19ης Απριλίου 2012, C-461/10, Bonnier Audio κ.λπ. (σκέψη 56).

35 — Ως προς τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται ο ραδιοτηλεοπτικός σταθμός που έχει τα αποκλειστικά δικαιώματα της μεταδόσεως, ο ORF διευκρινίζει ότι, ακόμα και όταν ο οργανισμός που έχει το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας έχει πρόσβαση στο δορυφορικό σήμα (μέσω, παραδείγματος χάρη, άμεσης παρακολούθησεως του δορυφόρου), η χορήγηση του δικαιώματος αυτού συνεπάγεται μη αμελητέα διοικητική εργασία για τον οργανισμό ο οποίος υπέχει την υποχρέωση χορηγήσεως του εν λόγω δικαιώματος (έλεγχος της υπάρξεως του δικαιώματος, τυχόν σύναψη συμφωνίας περί των όρων χορηγήσεως, έλεγχος της τηρήσεως νομίμων και συμβατικών διατάξεων κ.λπ.).

36 — Βλ., συναφώς, ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 251, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ για την κοινή θέση του Συμβουλίου σχετικά με την έκδοση προτάσεως οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου με σκοπό τον συντονισμό ορισμένων νομικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση δραστηριοτήτων ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως (οδηγία «Υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ενημέρωσης») [COM(2007) 639 τελικό]:

«Η διατύπωση αυτή επιλέχθηκε για να εξασφαλιστεί ότι το δικαίωμα σύντομων ειδήσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υποχρεωτική άδεια η οποία θα μπορούσε να δώσει στους τηλεοπτικούς οργανισμούς που τη λαμβάνουν ευρύτερα δικαιώματα. Αυτή η λύση υποστηρίχθηκε ευρέως από όλους τους έχοντες συμφέρον τηλεοπτικούς οργανισμούς καθώς και κατόχους δικαιωμάτων.»

73. Παρατηρώ ότι παρεμφερής ανάλυση έγινε δεκτή και στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Επομένως, η ευρωπαϊκή σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση, υπογραφείσα στο Στρασβούργο στις 5 Μαΐου 1989, προβλέπει, στο άρθρο 9, τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να θεσπίσουν δικαίωμα μεταδόσεως αποσπασμάτων για γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό³⁷. Η σύσταση υπ' αριθ. R (91) 5 της επιτροπής υπουργών των κρατών μελών της 11ης Απριλίου 1991³⁸ προβλέπει, στο μέρος περί χρηματοοικονομικών όρων, στο σημείο 4.1, ότι, «με την επιφύλαξη άλλων συμφωνιών μεταξύ τους, ο πρωτεύων ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός δεν πρέπει να μπορεί να απαιτεί από τον δευτερεύοντα ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό καταβολή τιμήματος για το απόσπασμα. Εν πάση περιπτώσει, καμία οικονομική συμμετοχή δεν πρέπει να απαιτείται από τον δευτερεύοντα ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό βάσει των τηλεοπτικών δικαιωμάτων». Στο σημείο 4.2 της συστάσεως αυτής, αναφέρεται ότι, «στην περίπτωση κατά την οποία ο δευτερεύων ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός έχει δικαίωμα προσβάσεως στη διεξαγωγή των γεγονότων, ο διοργανωτής του μείζονος σημασίας γεγονότος ή ο ιδιοκτήτης του χώρου πρέπει να δύναται να απαιτήσει την καταβολή των απαραίτητων πρόσθετων εξόδων που έγιναν». Το σκεπτικό της εν λόγω συστάσεως αναφέρει, μεταξύ άλλων, για να εξηγήσει το περιεχόμενο του σημείου 4.1 της συστάσεως αυτής, «την εγγύηση [η οποία] πρέπει να δίδεται στους δευτερεύοντες ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, ιδίως σε αυτούς που διαθέτουν ελάχιστους πόρους, ότι θα έχουν ισότιμη πρόσβαση σε απόσπασμα»³⁹.

74. Θεωρώ ότι η προσέγγιση την οποία έκανε δεκτή ο νομοθέτης της Ένωσης συνάδει με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου όσον αφορά το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Το δικαστήριο αυτό υποβάλλει την κανονιστική ρύθμιση της χρήσεως των αγαθών σε έλεγχο της αναλογικότητας στο πλαίσιο του οποίου εξακριβώνει, όπως σε θέματα στερήσεως της ιδιοκτησίας, ότι η εκτίμηση του εθνικού νομοθέτη δεν στερείται προδήλως ευλόγου ερείσματος⁴⁰. Κρίνει επίσης ότι ένα παρεμβατικό μέτρο πρέπει να επιτυγχάνει μια ορθή ισορροπία μεταξύ των επιταγών γενικού συμφέροντος και αυτών της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, πρέπει να υφίσταται εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού. Ελέγχοντας την τήρηση της απαιτήσεως αυτής, το εν λόγω δικαστήριο αναγνωρίζει στο κράτος ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως τόσο για να επιλέξει τις λεπτομέρειες εφαρμογής όσο και για να κρίνει αν νομιμοποιούνται οι συνέπειές τους, προς το γενικό συμφέρον, με τη μέριμνα επιτευξεως του επίδικου σκοπού του νόμου. Η ισορροπία αυτή ανατρέπεται αν το οικείο πρόσωπο πρέπει να υποστεί ειδική και υπερβολική επιβάρυνση⁴¹. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε επίσης ότι, όταν τίθεται ζήτημα για μέτρο κανονιστικής ρυθμίσεως της χρήσεως αγαθών, η μη ύπαρξη αποζημιώσεως είναι ένας από τους παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να στοιχειοθετηθεί αν τηρήθηκε μια ορθή ισορροπία αλλά δεν δύναται, αφεαυτής, να συνιστά παράβαση του άρθρου 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ⁴².

75. Σημειώνω, εξάλλου, ότι από διατάξεις του δικαίου της Ένωσης προκύπτει ότι αμελητέος περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας δεν χρήζει συστηματικώς αποζημιώσεως. Επομένως, η τριακοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας⁴³, αναφέρει, όσον αφορά τις εξαιρέσεις ή τους περιορισμούς που μπορεί να επέλθουν στα δικαιώματα αυτά, ότι «σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η ζημία του δικαιούχου θα ήταν ασήμαντη, πιθανόν να μην προκύπτει υποχρέωση

37 — Σύμφωνα με την επεξηγηματική έκθεση της συμβάσεως αυτής, το εν λόγω άρθρο στηρίζεται στο δικαίωμα του κοινού να λαμβάνει πληροφορίες και αποσκοπεί στην αποφυγή αμφισβητήσεως του δικαιώματος αυτού σε διασυνοριακό πλαίσιο. Άλλος σκοπός είναι η διασφάλιση της πολυφωνίας των πηγών πληροφοριών στο πλαίσιο της διασυνοριακής τηλεοράσεως.

38 — Σύσταση περί του δικαιώματος χρησιμοποίησεως αποσπασμάτων σημαντικών γεγονότων που αποτελούν το αντικείμενο αποκλειστικών δικαιωμάτων για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση σε διασυνοριακό πλαίσιο.

39 — Σημείο 47.

40 — Βλ., συναφώς, Sudre, F., *Droit européen et international des droits de l'homme*, PUF, Παρίσι, 10η έκδοση, 2011, σ. 655 επ.

41 — Βλ. ΕΣΔΑ, απόφαση Brosset-Triboulet κ.λπ. κατά Γαλλίας της 29ης Μαρτίου 2010, § 86.

42 — Όπ.π. (§ 94).

43 — ΕΕ L 167, σ. 10.

πληρωμής»⁴⁴. Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι, σε θέματα γεωργικής πολιτικής και όσον αφορά ορισμένες φερόμενες προσβολές του δικαιώματος ιδιοκτησίας, δεν μπορεί να συναχθεί από το δικαίωμα της Ένωσης η ύπαρξη μιας γενικής αρχής η οποία επιβάλλει τη χορήγηση αποζημιώσεως σε όλες τις περιπτώσεις⁴⁵.

76. Κατά την άποψή μου, ο νομοθέτης της Ένωσης, θεσπίζοντας το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας, κατέληξε σε αποδεκτό συμβιβασμό μεταξύ της δωρεάν χορηγήσεως δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων αποσπασμάτων και της χρηματοοικονομικής συμμετοχής των δευτερευόντων ραδιοηλεκτρικών σταθμών στα έξοδα αποκτήσεως των αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως. Η διάταξη αυτή, προβλέποντας ότι τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την παροχή της προσβάσεως δεν πρέπει να επιβαρύνουν τους ραδιοηλεκτρικούς οργανισμούς οι οποίοι κατέχουν αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως, διασφαλίζει ότι το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων αποσπασμάτων δεν συνιστά οικονομική επιβάρυνση για τους εν λόγω οργανισμούς. Το γεγονός ότι οι οργανισμοί αυτοί δύναται να αντλούν όφελος από την παροχή των σύντομων αποσπασμάτων δικαιολογείται, κατά τη γνώμη μου, από την ανάγκη προασπίσεως της ελευθερίας λήψεως πληροφοριών και της πολυφωνίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ευνοώντας μάλιστα τη δημιουργία ενιαίου χώρου ενημερώσεως.

77. Οι αποφάσεις του Bundesverfassungsgericht και του Verfassungsgerichtshof, τις οποίες παραθέτει το αιτούν δικαστήριο⁴⁶, δεν μεταβάλλουν την εκτίμησή μου.

78. Μολονότι υφίστανται διαφορές στη συλλογιστική των δύο αυτών δικαστηρίων, προκύπτει κυρίως ότι το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας δεν πρέπει να παρέχεται δωρεάν και, επομένως, πρέπει να οδηγεί σε καταβολή εύλογης αποζημιώσεως ή προσήκουσας αντισταθμίσεως. Υπό το πρίσμα αυτό, προβλέπεται ο συνυπολογισμός του κόστους αποκτήσεως των αποκλειστικών δικαιωμάτων. Τα δύο αυτά δικαστήρια αναφέρουν επίσης ότι η αντιστάθμιση αυτή δεν πρέπει να καθορίζεται σε τέτοιο επίπεδο ώστε να παρεμποδίζει το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας.

79. Δεν θεωρώ ότι η προσέγγιση του Bundesverfassungsgericht και του Verfassungsgerichtshof μπορεί να μεταφερθεί αυτομάτως στον έλεγχο του κύρους του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας σε σχέση με τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη. Αφενός, εξήγησα ήδη τους λόγους για τους οποίους η εκτίμησή μου εξαρτάται στενώς από την οικονομία του άρθρου 15 της οδηγίας και, ειδικότερα, από τους όρους και τα όρια που συμβάλλουν στην πλαισίωση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και στην οριοθέτηση του περιεχομένου τους.

80. Αφετέρου, υπενθυμίζω ότι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση διασφαλίζεται στο πλαίσιο της δομής και των σκοπών της. Επομένως, η στάθμιση που πρέπει να γίνεται μεταξύ των διαφόρων διακυβευόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν χρήζει οπωσδήποτε της ίδιας απαντήσεως αναλόγως του αν πραγματοποιείται σε εθνικό πλαίσιο ή στο επίπεδο της Ένωσης. Θεωρώ ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, για τους προεκτεθέντες λόγους, οι επιταγές σχετικά με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και τη δημιουργία ενιαίου χώρου ενημερώσεως συνηγορούν υπέρ της θεσπίσεως

44 — Συναφώς, είναι ενδιαφέρον να γίνει σύγκριση του άρθρου 15 της οδηγίας με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας 2001/29, το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς στα δικαιώματα των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας αυτής (δικαίωμα αναπαραγωγής και δικαίωμα κοινοποίησεως έργων στο κοινό και δικαίωμα διαθέσεως στο κοινό άλλων προστατευόμενων έργων στο κοινό, αντιστοίχως) «όταν πρόκειται για χρησιμοποίηση έργων ή λοιπών προστατευόμενων αντικειμένων προκειμένου να υπάρχει ενημέρωση για τα γεγονότα της επικαιρότητας, καθόσον δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό πληροφόσεως και με την επιφύλαξη να γίνεται μνεία της πηγής, περιλαμβανομένου του ονόματος του δημιουργού, εκτός αν τούτο αποβαίνει αδύνατο». Βλ., επίσης, συναφώς, άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2006/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 376, σ. 28).

45 — Απόφαση της 10ης Ιουλίου 2003, C-20/00 και C-64/00, Booker Aquaculture και Hydro Seafood (Συλλογή 2003, σ. I-7411, σκέψη 85).

46 — Βλ. σημείο 21 των παρουσών προτάσεων.

εκ μέρους του νομοθέτη της Ένωσης διατάξεως συμβιβασμού μεταξύ της δωρεάν παροχής του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων αποσπασμάτων και της χρηματοοικονομικής συμμετοχής των δευτερευόντων ραδιοτηλεοπτικών σταθμών στα έξοδα αποκτήσεως των αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως.

81. Τέλος, ως προς την εκφρασθείσα από το αιτούν δικαστήριο μέριμνα περί της διαχρονικής πτυχής του περιορισμού της αποζημιώσεως σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης, υπενθυμίζεται ότι η Sky απέκτησε, με την από 21 Αυγούστου 2009 σύμβαση, το αποκλειστικό δικαίωμα αναμεταδόσεως επί του αυστριακού εδάφους ορισμένων ποδοσφαιρικών αγώνων της UEFA Europa League για τις περιόδους 2009/2010 έως 2011/2012. Στις 11 Σεπτεμβρίου 2009, η Sky και ο ORF συνήψαν σύμβαση με σκοπό την παροχή στον ORF του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας για τα γεγονότα αυτά. Διαπιστώνω ότι οι δύο αυτές ημερομηνίες είναι μεταγενέστερες της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος της οδηγίας 2007/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007⁴⁷, η οποία πρόσθεσε στην οδηγία 89/552/EOK⁴⁸ τις σχετικές με το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας διατάξεις, εφόσον η οδηγία έχει ως αντικείμενο, κατά την πρώτη αιτιολογική της σκέψη, μόνον την κωδικοποίηση των κανόνων που περιλαμβάνονται στην οδηγία 89/552. Αφού η οδηγία 2007/65 άρχισε να ισχύει, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4, στις 19 Δεκεμβρίου 2007, η Sky και ο ORF είχαν πλήρη επίγνωση, το 2009, ότι είχε τεθεί σε εφαρμογή, στο επίπεδο της Ένωσης, εναρμονισμένο δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και μπορούσαν μάλιστα να προβλέψουν τις κανονιστικές μεταβολές που θα επέρχονταν, στη συνέχεια, σε εθνικό επίπεδο.

IV – Πρόταση

82. Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Bundeskommunikationssenat:

«Από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο δυνάμενο να θίξει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσω (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων).»

47 — Οδηγία για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/EOK του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων διατάξεων που καθορίζονται με νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική δράση των κρατών μελών σχετικά με την επιδίωξη τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 332, σ. 27).

48 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 298, σ. 23).